

Vergaderjaar 2016–2017

34 567

Voorstel tot wijziging van het Reglement van Orde, de Regeling financiële ondersteuning fracties Tweede Kamer 2014 en de Regeling vertrouwelijke stukken, met betrekking tot de vorming van fracties en met betrekking tot enkele bepalingen inzake de vaststelling van maximumsprektijden

Nr. 2

VOORSTEL

I

Het Reglement van Orde van de Tweede Kamer wordt als volgt gewijzigd:

A

In artikel 10, derde lid, wordt na «aan fracties» ingevoegd «en groepen,» en wordt aan het slot voor de punt toegevoegd: en groepen.

B

In het opschrift van hoofdstuk V wordt na «DE FRACTIES» ingevoegd: EN GROEPEN.

C

Artikel 11 wordt als volgt gewijzigd:

1. Aan het opschrift wordt toegevoegd: en groepen.

2. Er worden drie leden toegevoegd, luidende:

4. Andere fracties dan die bedoeld in het eerste lid kunnen gedurende een zitting niet worden gevormd, tenzij door samenvoeging van twee of meer van die fracties, of door een splitsing in twee of meer fracties als bedoeld in het vijfde lid.

5. Indien niet duidelijk is na een splitsing in een fractie welk deel kan worden beschouwd als voortzetting van een fractie als bedoeld in het eerste lid, kan het presidium bepalen dat in afwijking van het vierde lid twee of meer nieuwe fracties zijn gevormd.

6. Leden die niet tot een fractie behoren worden beschouwd als groepen.

D

In artikel 12, eerste lid, wordt na «een splitsing» ingevoegd: als bedoeld in artikel 11, vijfde lid,.

E

In artikel 43, eerste lid, wordt na «per fractie» ingevoegd: en groep.

F

In artikel 44a, derde lid, wordt «per fractie twee minuten,» vervangen door: per fractie twee minuten en per groep een minuut,.

G

In artikel 64 wordt in de eerste zin na «per fractie» ingevoegd «en groep» en wordt na «de fracties» ingevoegd: en groepen.

H

In artikel 138, vijfde lid, wordt na «kunnen de leden van een fractie gezamenlijk ten hoogste tweemaal» ingevoegd: , en de leden van een groep gezamenlijk ten hoogste eenmaal,.

II

De Regeling financiële ondersteuning fracties Tweede Kamer 2014 wordt als volgt gewijzigd:

A

Artikel 1 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het tweede lid wordt «artikel 11, eerste lid, en artikel 12, eerste en tweede lid,» vervangen door: artikel 11, eerste, vierde en vijfde lid,.

2. Onder vernummering van het derde tot en met achtste lid tot vierde tot en met negende lid, wordt een lid ingevoegd, luidende:

3. Groep: een groep als bedoeld in artikel 11, zesde lid, van het Reglement van Orde van de Tweede Kamer.

3. In het vierde lid (nieuw) wordt na «ten behoeve van een fractie» ingevoegd: of groep.

4. In het vijfde lid (nieuw) wordt aan het slot voor de punt ingevoegd: of groep.

B

Artikel 2, eerste lid, wordt als volgt gewijzigd:

1. In de eerste en tweede zin wordt na «fractie» telkens ingevoegd: of groep.

2. In de derde zin wordt na het «Het zetelbedrag wordt» ingevoegd: voor fracties.

3. Er wordt een zin toegevoegd, luidende: Het zetelbedrag wordt voor groepen gesteld op eenmaal loonschaal 6 (Bezoldigingsbesluit Burgerlijke Rijksambtenaren) inclusief overhead overeenkomstig de tarieven opgenomen in de Handleiding Overheidstarieven die jaarlijks wordt vastgesteld.

C

In de artikelen 3, eerste en tweede lid, 5, eerste en derde lid, 6, tweede lid, en 9, tweede lid, wordt na «fractie» telkens ingevoegd: of groep.

D

Artikel 7 wordt als volgt gewijzigd:

1. Aan het opschrift wordt toegevoegd: fracties.

2. In het eerste lid wordt «Bij splitsing van een fractie bedraagt de gezamenlijke bijdrage van de betrokken stichtingen niet meer dan de bijdrage van de stichting» vervangen door: Bij een splitsing van een fractie als bedoeld in artikel 11, vijfde lid, van het Reglement van Orde van de Tweede Kamer bedraagt de gezamenlijke bijdrage aan de betrokken stichtingen niet meer dan de bijdrage aan de stichting.

3. Aan het slot van het tweede lid wordt vóór de punt toegevoegd: als bedoeld in het eerste lid.

E

Na artikel 7 wordt een artikel ingevoegd, luidende:

Artikel 7a. Wijziging van bijdrage aan fractie bij afscheiding groepen

1. Bij een afscheiding van leden van een fractie in een of meer groepen blijft de bijdrage aan de stichting van de fractie tijdens de zitting gelijk aan haar voorafgaand aan de afscheiding ontvangen bijdrage, minus de krachtens artikel 2, eerste lid, vast te stellen bijdragen aan de stichtingen van de van haar afgescheiden groepen.

2. Bij een afscheiding als bedoeld in het eerste lid, blijven de egalisatie-reserve en de materiële vaste activa van de stichting van de fractie.

III

In artikel 4, zesde lid, van de Regeling vertrouwelijke stukken wordt aan het slot van de eerste zin toegevoegd: en van de groepen.

IV

Deze wijzigingen treden in werking met ingang van de dag waarop na de eerstvolgende verkiezingen de nieuw gekozen Kamer voor de eerste maal samenkomt.

Toelichting

1. Algemeen

Dit voorstel tot wijziging van het Reglement van Orde, de Regeling financiële ondersteuning fracties Tweede Kamer 2014 en de Regeling vertrouwelijke stukken geeft uitvoering aan de adviezen uit het rapport

van de werkgroep Fractievorming.¹ Het voorstel sluit daarbij vrijwel volledig aan bij het conceptvoorstel uit bijlage 1 van het rapport. Op één onderdeel wijkt het voorstel inhoudelijk af van het rapport, het presidium is namelijk van mening dat ook een afgesplitst lid in een groep recht heeft op een minimale ondersteuning ter hoogte van eenmaal loonschaal 6 (Bezoldigingsbesluit Burgerlijke Rijksambtenaren) inclusief overhead. Deze ondersteuning wordt in mindering gebracht op de bijdrage aan de fractie waaruit de groepen worden gevormd.

In lijn met het rapport van de werkgroep is het voorstel verder zoveel mogelijk gericht op de beperking van de huidige fractieondersteuning tot bij aanvang van de zitting erkende fracties, en enige wijzigingen in de spreekijdtoddeling. De rechten van de individuele leden blijven in stand.

De afzonderlijke wijzigingsvoorstellen worden hieronder nader toegelicht.

2. Artikelsgewijs

Artikel I

Dit artikel bevat de wijzigingen van het Reglement van Orde.

Onderdeel A

Gelet op de voornoemde wens van minimale ondersteuning voor groepen, wijzigt dit onderdeel artikel 10, derde lid, om in de daarop berustende Regeling financiële ondersteuning fracties 2014 die ondersteuning ook voor groepen te kunnen gaan bieden.

Onderdeel B

Dit onderdeel wijzigt het opschrift van hoofdstuk V aan de wijziging van artikel 11, op basis waarvan naast fracties ook groepen een plaats in het Reglement krijgen.

Onderdeel C

Dit onderdeel regelt de wijziging van het centrale artikel rondom fractievorming, artikel 11. De eerste drie leden van het artikel blijven daarbij ongewijzigd, het vierde tot en met zesde lid is nieuw.

Het gewijzigde artikel regelt in essentie dat alleen die fracties als «fracties» worden erkend die bestaan uit de leden die onder hetzelfde lijstnummer tot lid zijn verkozen. Een splitsing in die fractie gedurende de zittingsperiode leidt tot het voortbestaan van de erkende fractie (zij het met minder leden) en het ontstaan van een «groep».

Het nieuwe *vierde lid* sluit in dat kader uit dat na de aanvang van de zitting – lees: direct na de verkiezingen – verder nog nieuwe fracties kunnen komen te ontstaan. Daarbij worden uitzonderingen gemaakt voor samenvoegingen van bij de aanvang van de zitting bestaande fracties (waarbij de samengevoegde fracties de vroegere fractie zullen vervangen), en voor een splitsing als bedoeld in het vijfde lid.

Het *vijfde lid* voorziet erin dat, wanneer het niet duidelijk mocht zijn welk deel van de leden als voortzetting van de erkende fractie kan worden

---

¹ Kamerstuk 34 444, nr. 7 (Bijlage). De instelling van de werkgroep vormt een uitvloeisel van de behandeling van de Raming van de Kamer voor het jaar 2016 (zie Kamerstuk 34 183, nr. 33), waarin om een nadere uitwerking van een eerdere notitie van het presidium was verzocht (zie Kamerstuk 34 183 nr. 5).

beschouwd, het presidium kan bepalen dat twee nieuwe fracties zijn ontstaan, in plaats van een fractie en een groep.

Het zesde lid geeft aan dat de leden die niet langer tot een fractie behoren, voortaan groepen zullen vormen. Het gaat hier om leden die zitting blijven hebben in de Tweede Kamer na te zijn afgesplitst van een fractie. Deze zullen na deze wijziging dus niet meer een fractie als bedoeld in het Reglement vormen. De individuele rechten van deze leden blijven gehandhaafd. De toewijzing van de zitplaatsen van deze leden kan zonder wijziging van artikel 51, krachtens het bestaande eerste lid, eerste en tweede volzin, van dat artikel plaatsvinden door het presidium.

Onderdeel D

Aangezien krachtens het voorgestelde artikel 11, vierde en vijfde lid, de mogelijkheid blijft bestaan van samenvoegingen en van het – onder tussenkost van het presidium – splitsen van een fractie in meerdere fracties, blijft instandhouding van artikel 12 gewenst om bijv. meerkosten door fractiesplitsingen te vermijden.²

Het eerste lid van dat artikel dient daarbij wel te worden gericht op de situatie van fractieafsplitsing ex artikel 11, vijfde lid, wat via dit onderdeel wordt bewerkstelligd.

Onderdelen E t/m H

De wijzigingen voorgesteld onder de onderdelen E tot en met H zorgen ervoor dat er geen onduidelijkheid over kan bestaan dat ook voor groepen maximumsprektijden kunnen worden vastgesteld.

Artikel II

Via dit artikel wordt de Regeling financiële ondersteuning fracties Tweede Kamer 2014 aangepast aan de wijzigingen van het Reglement van Orde. Met het oog op de minimale ondersteuning aan groepen, wordt de Regeling daarbij mede op groepen gericht. Groepen zullen na deze wijziging derhalve ook een (minimale) bijdrage ontvangen, waarop de regels uit de Regeling van toepassing zijn.

Onderdeel A

Dit onderdeel regelt de technische aanpassing van een aantal verwijzingen in artikel 1 (definities).

In het tweede lid rondom «fracties» wordt de verwijzing naar artikel 11 van het Reglement direct gericht op het vierde en vijfde lid van dat artikel (voor samengevoegde en gesplitste fracties) in plaats van artikel 12 van het Reglement.

Verder wordt een nieuw derde lid ingevoegd, dat voor de begripsomschrijving van «groep» aanknoopt bij het nieuwe artikel 11, zesde lid, van het Reglement.

Ten slotte worden de begripsomschrijvingen van «stichting» en «bijdrage» mede gericht op groepen (naast fracties).

---

² Die meerkosten kunnen zich anders voordoen door het van toepassing worden van artikel 2, vierde en vijfde lid, van de Regeling financiële ondersteuning fracties Tweede Kamer 2014, op de afzonderlijke fracties. Zie voor de oorspronkelijke motivering van de eerste twee leden van het artikel overigens Kamerstuk 11 223, nr. 2. De splitsing in twee of meer fracties verkrijgt door de wijzigingen overigens uiteraard wel een meer uitzonderlijk karakter.

Onderdeel B

Dit onderdeel bevat een wijziging van artikel 2 (berekening bijdrage en hoogte zetelbedrag) van de Regeling. Daarbij wordt dit artikel mede gericht op groepen, met dien verstande dat een groep voor één afgesplitst lid slechts recht heeft op een minimale ondersteuning van eenmaal loonschaal 6 (Bezoldigingsbesluit Burgerlijke Rijksambtenaren) inclusief overhead, en dat de regels voor een hogere bijdrage aan kleine fracties (zie het vierde en vijfde lid van het artikel) niet van toepassing worden.

Onderdeel C

Via dit onderdeel wordt een aantal artikelen van de Regeling mede van toepassing op groepen. Het gaat hierbij om de artikelen 3 (bestemming bijdrage), 4 (bevoorschotting), 5 (egalisereserve), 6 (wijziging van de bijdrage door verkiezingen; hierbij is de wijziging slechts gericht op het tweede lid aangezien een groep naar zijn aard als gevolg van verkiezingen zal ophouden te bestaan), 8 (indienen verantwoording) en 9 en 10 (definitief vaststellen en openbaar maken bijdrage). Dit heeft tot gevolg dat (voor de minimale ondersteuning) voor groepen de gehele regeling van toepassing wordt, met uitzondering van de artikelen 2, vierde en vijfde lid (zie de toelichting bij onderdeel B), 7 (rondom splitsing en samenvoeging van een fractie), en 12 (rondom een overgangsregeling voor de vroegere trekkingsrechten).

Onderdeel D

Via dit onderdeel wordt artikel 7 gericht op slechts fractieafsplittingsen in twee of meer fracties (dus niet in groepen) en fractiesamenvoegingen.

Onderdeel E

Via dit onderdeel wordt een nieuw artikel 7a ingevoegd rondom de gevolgen van afscheiding van een groep voor de fractie waaruit de groep ontstaat. In lijn met artikel 7 is daarbij het uitgangspunt dat de afscheiding geen financieel voordeel voor de fractie en de groepen gezamenlijk kan opleveren.

In dat kader regelt het *eerste lid* dat de bijdrage die een groep na afscheiding ex artikel 2 van de Regeling zal ontvangen (per zetel eenmaal loonschaal 6 inclusief overhead) in mindering wordt gebracht op de bijdrage van de fractie, die voor het overige gelijk blijft aan de bijdrage die de fractie voor de afscheiding ontving. In lijn met de regeling van artikel 7 blijft de bijdrage aan fractie en de groep gezamenlijk dus gelijk aan de bijdrage die de fractie voorafgaand aan de afscheiding ontving, en kan het kleiner worden van de fractie door de afscheiding dus ook niet tot verhoging van de fractiebijdrage als gevolg van toepassing van artikel 2, vierde of vijfde lid, leiden.

Het *tweede lid* biedt duidelijkheid over de egalisereserve en de materiële vaste activa van de fractie na een afscheiding van een groep: deze blijven van de stichting van de fractie.

Artikel III

Via deze wijziging wordt de Regeling vertrouwelijke stukken technisch in overeenstemming gebracht met de wijzigingen van het Reglement.

Artikel IV

In het rapport van de werkgroep Fractievorming is geadviseerd deze wijzigingen bij aanvang van de volgende zittingsperiode te doen ingaan. Deze inwerkingtredingbepaling strekt daartoe.

Arib
Elias
Knops
Van Raak
Martin Bosma
Van Veldhoven
Voordewind
Vermeij